

LA LLANÇADA

De mica en mica el temporal s'ha anat amansint i el cel es comença a aclarir. Escoltant bé sembla que encara se senti el panteig del món. El terratremol ha allunyat la gentada. Des del Calvari el camí que mena a la muralla es veu de cap a cap, quasi solitari. A la Porta Judiciària ha estat reforçada la guàrdia. Els soldats encarregats de mantenir l'ordre al Golgotha resegueixen silenciosos les esquerdes obertes pel terratremol. La roca que feia de pedestal als crucificats s'ha esberlat de dalt a baix. Els grups que s'han quedat al peu del Calvari es van acostant poc a poc. Hi ha entre aquesta gent homes i dones que foren guarits per Jesús, els que l'havien sentit predicar, els homes de bona voluntat, els pacífics, els nets de cor sobretot. Molts ploren. Altres contemplen el Calvari com si fos un altar.

Dalt de la roca hi ha un silenci de capella del Sagrament, un silenci ple de la presència de Deu, un silenci que escolta i mira. El gemegor del grup compacte de la Verge Maria, les seves amigues i Sant Joan, plantats

davant de la creu central, trenca el cor. Sovint els espinguets dels bandits esquincen el silenci. Els lladres tremolen com tremola ~~la~~ suara el bon Jesús, com tremola la fulla a l'arbre, sovint una només, una entre mil i sense vent. Es el tremolor que s'emporta els homes de un a un. S'acosta l'hora dels bandits. Ja vénen els que els han de trancar les cames. I a Jesús, també el remataran? Un del dos lladres ja és un sant. L'altre ja és un dimoni. Jesús prou el va mirar igual que a l'altre amb aquella mirada que un dia commogué a ~~la~~ Magdalena, als apòstols Mateu, Pere i... Judas. Però, Gestas, el mal lladre, ^{s'}és contenta amb un sagrament diabolic, amb el mal pensament de la rancúnia de veure que Jesús, coronat d'espines, ha patit més que ell. Símbol de la humanitat aquests dos lladres: al Calvari mateix, Dimas acabarà bé i Gerstas, corromput fins al moll dels ossos, acabarà malament. I en el tribunal de l'altre món, Jesús, actuant llavors de jutje, en destinarà un cap a la dreta, entre les ovelles, o sigui al Paradís, i enviarà l'altre a l'esquerra, entre els boc, al foc de la ^uGehenna, com l'her-

ba que es llençada al forn. Com mira a Jesús, Dimas, dit el bon lladre, el sant lladre! L'altre, infeliç, encara blasfema. I potser té enveja de veure que per Jesús s'ha commugut cel i terra i per ell no. Amb l'ajut de la gràcia de Déu el sant lladre ho va desxifrant tot. Sap que tota la seva vida és un crim, que Jesús era innocent, que li ha promès que dintre poc seria a amb ell al Paradís. I així serà perquè el terratremol i el Centurió han confirmat que Jesús és Fill de Déu. La Verge Maria se'l mira i ell la mira. Sostinguda per les seves amigues, els ulls remulls de llàgrimes de la Verge Maria van del bon Jesús al bon lladre i del bon lladre al bon Jesús. Els ulls de la Mare de Déu dels Dolers i els del bandit es troben sempre. I la Mare de Déu sent que el bon lladre estima el bon Jesús.

Aquesta feina d'ajudar a bẽ morir el sant lladre sosté la Verge Maria. Sembla que no tingui temps de desmaiar-se, ella que sempre fa de mare. I ~~en~~ d'això, Sant Joan el fill adoptiu, se n'adona i no en té gens d'enveja. Maria de Magdala és potser la que més lènten aquest bandit. Ella tam-

5

genolls, com si aquest Jesús ja descendís a la tomba. La cabellera i la corona són un garbug de sang. Una espina li fa un rec de sang fins a la cella. Té la galta esquerra inflada per una bastonada. El camí de les llàgrimes, net de sang, passa pels badius del nas fins al bigotí. El front, les mans i els peus van degotant sang. Centenars de mosques, les mosques porques de l'Orient, turment dels pobres, dels malalts i dels leprosos, s'embriaguen i xipollejen en aquesta sang. Tot ell n'és ple: el cap, els ulls, els llavis, la barba, les mans i els peus. Més fastigoses que mai, unes circulen amunt, altres avall, pel rostre, el pit i els braços. Unes salten de nafra en nafra, altres pasturen fixes en un lloc, sobre la carn viva, devoradores. I al voltant del cadàver en voleien legions. Sembla que en vinguin de tot arreu. En la profanació d'aquesta sang preciosa tots nosaltres hi hem tingut, al menys, la participació de les mosques i la representació d'una mosca. I és impossible de fer-les fugir. Si les dones o Sant Joan les esquiven mouen una bronzidera enorme i embogides es rebaten sobre el cos de Jesús amb més fúria i més voracitat que mai. Quina engúnia i quin

fàstigi!

Qui ho diria que aquest Jesús és Fill de Déu! Però la Verge Maria ho sap bôn de cert. I Maria de Magdala, ella que tenia set dimonbs al cos, i kx la supèrbia i la luxúria i l'enveja se la menjaven viva, ella tan xa ressucitada com Llätzer, el seu germà, ho sap ben bé de cert. Dimas, el sant lladre n'està ben segur i Sant Joan, el fill del Zebedeu també. Sant Joan pensa en el seu secret, el secret de la Transfiguració. Ell, el seu germà Jaume i Pere veieren la glòria de Jesús al Tabor. El rostre d'aquest Jesús, ara ple de blaus i nafres, cobert d'escupinades i mosques, era com el sol i els seus vestits resplendien com la neu. Però de tot això que veieren, Jesús els prohibí de parlar-ne a ningú fins que el Fill de l'home hagués ressucitat d'entre els morts. I ara tampoc, Joan no ho enten gaire. Veu que Jesús és mort, però té fe i pensa que és impossible que tot això acabi així. Del Tabor no se n'oblidarà mentre visqui i qui ha vist la glòria de la Transfiguració pot tenir fe a l'hora de la crucifixió.

De la divinitat de Jesús, de que és el Fill de Déu només n'hi ha un

7

signe, però esplèndid: les profecies relatives a la mort del Crist es van complint amb una exactitud matemàtica. Però només se n'adona la Verge Maria que tenia l'entrenament de meditar l'Escriptura sota el mestratge del seu Fill. El fet que els soldats es juguessin la túnica de Jesús als daus, tal com està escrit i de veure que el salm XXI, resat per Jesús a la creu, era calcat sobre la passió l'ha impressionada i segurament ho ha comunicat a l'apòstol Joan. I ara se n'acompliran dues més de profecies. Vetaquí que venen els soldats que tenen ordre de trencar-li les cames. En veure'ls, tothom s'esglaia. Però no ho podran pas fer perquè el Pare Celestial no ho permetrà. Arriben i trenquen les cames a un dels lladres i després ~~als~~ les del altre lladre. I veient que Jesús ja és mort no li rompen les cames. Però un dels soldats li travessa el pit amb una llança i tot seguit en surt sang i aigua.

Som en un dels moments més emocionants de l'Evangelí. El deixeble que en el sopar de la nit abans s'havia adormit sobre el pit de Jesús, l'evangelista Joan, que dóna compte d'aquest fet, afegeix: "I el què ho veié en dō-

8

na testimoni, i el seu testimoni és veritable, i ell sap que diu veritat, per tal que nosaltres creguem. Car aquestes coses s'han esdevingut a fi que s'acomplís l'escriptura: Os d'ell no serà romput. I una altra escriptura diu encara: Miraran vers aquell que traspassaren."

S'han acomplert doncs en un moment dues profecies. Estava manat en el llibre de l'Exode (XII, 46) i en els del nombres (IX, 12) que a l'anyell pasqual, que era una figura de Jesús, no se li podia rompre cap os. I el profeta Zacaries (XII, 10), parlant del dol per la mort del Messias, havia escrit:

~~"I vessaró sobre la casa de David i sobre els habitants de Jerusalem
l'esperit de gràcia i de pregàries, i em miraran a mi, el que travessaren,
i ploraran~~

" I vessaré sobre la casa de David
i sobre els habitants de Jerusalem
l'esperit de gràcia i de pregàries,
i em miraran a mi, el que travessaren,

9

i ploraran sobre ell,
com es plora el fill únic,
i s'endolaran per ell, com si fos el primogènit.
En aquell dia hi haurà grans plors a Jerusalem,
com els plors d'Adrademon a la vall de Magedo".

El Pare Celestial no ~~podia~~ podia pas permetre que a Jesús li trenques-
sin les cames. L'ha abandonat a tots els sofriments, però el trencament d'os-
sos, un cop mort, hauria estat una crueltat inútil. Doncs, per què ha permès
la llançada? L'ha permesa per necessitat, perquè un cop acomplert el sacrifi-
ci aparegués l'autor de tanta generositat i el cor de Jesús digués la darre-
ra paraula i rebés el nostre homenatge. No hi havia holocauste possible per
a redimir el pecat i Jesús digué al seu Pare Celestial: Aci em teniu! La
llançada i la sang del cor és la signatura al final de tota una vida, des de
l'Encaranciò a la passió de Jesús, la prova que no hem estat tractats segons
els nostres pecats, ni castigats en proporció a les nostres culpes. "Dolç
anyell -preguntà Santa Catarina de Siena a Jesús- per què heu volgut que el

vostre cor fos obert a la creu? - Per fer comprendre als homes- li respongué Jesús- que el meu amor és més gran que tots els signes que n'he donat: els meus sofriments tenien limits, el meu amor no en té pas." El millor comentari davant del costat traspassat del Crist és la graciosa frase del cardenal Casañas en una lletra a donya Carme de Sojo de Anguera, frase que val la pena de retenir de memòria: "Quin Jesús tan Jesús el bon Jesús".

L'Església venera com a sant l'autor de la llançada. Li diu Longinos, nom que vol dir: l'home de la llança. La tradició diu que durant vint anys feu penitència entre els ermitans de Cesàrea i que per la fe de Crist fou decapitat. Al peu d'una de les quatre pilastres que sostenen la cúpula del Vaticà hi ha sant Longinos. La vident Anna Caterina Emmerich diu que Longinos es deia Cassins i que era un oficial romà de vint-i-cinc anys. Era la riota dels soldats, perquè amb la importància que es donava i presumit com era, tenia els ulls llagrimosos. Segons la tradició una esquixada de la sanja que sobtí del costat de Jesús va curar els ulls de Longinos i el va convertir. Afegeix Anna Caterina Emmerich que Longinos dirigí ràpidament el seu

cavall entre la creu de Jesús i la del bon lladre, prengué la llança amb les mans i l'enfonsà amb tanta força en el costat dret que la punta travessà el cor i arribà a la paret del pit esquerra. Beneida ferida! Per ella han passat la llança i el llancer.

L'examen del San Lleçol de Torí- segons el llibre de M. Antoine Le~~XXX~~ grand, que resumeix tota la bibliografia sobre la q~~uesti~~o- demostra que la llanç~~a~~ va passar sobre la sisena costella, en el cinqué espai intercostal, penetrant oblicuament. Travessant despres una regió del pulmó dret i el pericard~~i~~ que embolealla el cor com un sac, arribà al ventricol dret, despres d'un trajecte de vuit centímetres. Fa remarcar el doctor Barbet que la part del cor que desborda, cap a la dreta, l'esternon és el ventricol dret. En els cadavers, aquest ventrícol es ple de sang líquida. Si la llançada hagués vingut de l'esquerra ~~hagués~~ hauria foradat els ventricols, ^{perquè} buid~~a~~ després de la mort. L'aigua de que parla Sant Joan era l'hidropericardi ^{exs}udat durant l'agonia en el pericardi. Té l'aspecte d'aigua. Cal notar també que si el

cop de llança hagués estat donat abans de la mort, el pulmó en contraure's no hauria deixat vessar sobre el pit el flux de sang. Com ens interessa tot això fins als més ~~MÍNIMS~~ mínims detalls. El cronista no creu pas excedir-se en aquest capítol. Molt^U justament San Pau, en una lletra als cristians ~~de Efe~~ d'Efes, que l'Església llegeix en la missa del Sagrat Cor, parlant de l'amor de Jesús envers els homes, diu que ens cal "compendre amb tots els sants quina és ~~la~~ l'amplada i la llargada, i la fondària i l'alçada" de la caritat del Crist, "caritat que sobrepuja el coneixement." Sembla talment com si el convertit de Damasc contemplés la ferida del Cor de Jesús.

Ja hi ha cinc ferides inesborrables en el cos de Jesús. Ni la resurrecció no les clourà. Les de les mans u els peus han estat obertes al Calvari: la del cor li ha fet mal tota la vida. ^{de} Gethsemani aquest cor ha estat rosegat per mastins. Era natural que aquest cor esclatés un dia o altre.

La ferida del pit es veu de lluny. D'abaix del Calvari estant es veu encosa. En el llençol de Torí la reguera de sang fa quinze centímetres. Després de fer aquest camí regalimava per terra, perquè a la mare terra també

13

ni calia com als homes.

Ferida pòstuma, però més dolorosa que èstes. Rosa de sang, condecoració al valor heròic atorgada pel Pare celestial a títol pòstum. Quan el cor de Jesús era lliurat a l'ogrobi i a la misèria, el Pare no l'ha pas compadit, com havia predit el salmista.

Rosa immarcèssible, r̀entísima. Jesús ressucitat l'exhibirà dignament a Tomàs i als altres apòstols, com una condecoració única, la primera de la història.- Totes les condecoracions nostres d'or i brillants deuen tenir un origen cristià i potser han començat a inspirant-se en aquesta. Les col·loquem al pit, cap a l'esquerra, ben aprop del cor, com a penyora d'heroisme i noblesa.- Condecoració al valor de Jesús, concedida per haver estat obedient fins a la mort, mort de creu.

Sang i aigua en el costat de Jesús. Sang i aigua, símbol dels sagraments, dels qual el sacrifici de Jesús n'és la font. Aigua del baptisme, sang de l'eucaristia. Vetaquimperquè Sant Tomàs diu que els sagraments són reliquies de la passió. Del costat d'Adam veixi Eva, la nostra mare segons la

ges del Sagrat Cor, representant Jesús, dret o assegut en un tron com a Rei, en actitud de mostrar-nos el seu Cor. Recorden aquestes imatges l'aparició de Jesús a Santa Margarida Maria d'Alacoque ocorreguda el dia 16 de juny de 1675, el diumenge després de Corpus. Jesús li mostrà el seu Cor a la santa salesiana i le demanà que fes instituir una festa del Sagrat Cor el divendres que segueix a l'octava de Corpus.

En la literatura mística i particularment en les lletanies del Sagrat Cor, aquest Cor de Jesús, Fill de l'Etern Pare, format per l'Esperit Sant (en les) en les entranyes de la Verge Maria, unit substancialment al Verb de Déu és temple i santuari de l'Altíssim, casa de Déu, porta del cel, fornal ardent de caritat, sagrari de la justícia i de l'amor, abisme de totes les virtuts, rei de tots els cors, centre de tots els tresors de la saviesa i la ciència de la plenitud del qual tots havem participat. Cor de Jesús on habita la plenitud de la divinitat, en que el Pare s'és complagut, el desitjat de les muntanyes eternes, font de vida i santedat, amarat d'oprobis, vida nostra

en les entranyes de la Verge Maria, unit substancialment al Verb de Dèu,
 és temple i santuari de l'Altíssim, casa de Dèu, porta del cel, fornal ar-
 dent de caritat, sagrari de la justícia i de l'amor, abisme de totes les vir-
 tuts, rey de tots els cers, centre de tots el tresors de la saviesa i de la
 ciència de la plenitud del qual tots havem participat. Cor de Jesús on ha-
 bita la plenitud de la divinitat, en que el Pare s'es complagut, el desi-
 jat de les muntanyes eternes, font de vida y santedat, amarat d'oprobis,
 vida nostra i resurrecció nostra, delícia de tots els sants, esperança dels
 que en vos moren, cor foradat per una llança, obedient fins a la mort, tin-
 gueu pietat de nosaltresediuen les lletanies.

Cor que es deixa foradar, justament perquè no és de pedra. Feu el nos-
 tre cor semblant al vostre!

Molt abans d'instituir-se la festa del Sagrat Cor de Jesús, els sants
 i les ànimes piadoses s'havien refugiat en la ferida, d'aquest Cor veient--
 lo com la porta, el jardí, el paradís de delícies retrobat. En ell realment
 hi sap tothom. Milions d'homes s'han amagat al fons de aquest Cor i si han

en les entranyes de la Verge Maria, unit substancialment al Verb de Dèu, és temple i santuari

i resurrecció nostra, delícia de tots els sants, esperança dels que en vos moren, cor for^aadat per una llança, obedient fins a la mort, tingueu pietat de nosaltres- diuen les lletanies.

Molt abans d'instituir-se la festa del Sagrat Cor de Jesús, els sants i les ànimes piadoses s'havien refugiat en la ferida, d'aquest Cor veïen-lo com la porta, el jardí, el paradís de delícies retrobat. En ell realment hi cab tothom. Milions d'homes s'han amagat al fons d'aquest Cor i s'hi han passat la vida. Per a milions d'homes aquest Cor flamejant de caritat ha estat com per a Dimas, el bon lladre, el far, el port i l'asil, almenys a l'hora de la mort. Es pot ben dir que no hi ha cap de les metàfores usuals tan exacta i tan noble com aquesta.